

مرکز اطلاع رسانی علمی و فنی ملی کویت

National Scientific & Technical Information Center(NSTIC)

ترجمه و تلخیص: آزاده حیدری*

اشتراک، تأمین هزینه و ... از جمله فعالیت‌های این بخش است.

۳. بخش توسعه سیستم^۶: این بخش در راستای حمایت و توسعه سیستم‌های اداری و اجرایی، با به کارگیری سیستم مدیریت اطلاعات مرکز، برای تصمیم‌گیری بهینه، حمایت و توسعه امور مربوط به مؤسسه تحقیقات علمی کشور -از جمله وب سایت آن جهت سرویس دهی از طریق اینترنت، حمایت از مرکز اطلاع رسانی چهارفایا^۷، توسعه حمایت از فعالیت‌های اداری و اجرایی پایگاه‌های اطلاعاتی و انجام خدمات مشاوره‌ای و ... فعالیت می‌کند.

۴. بخش ارتباطات و فن اوری رایانه^۸: ارائه خدمات پشتیبانی از فن اوری اطلاعات و اهداف این بخش می‌باشد. این زیرساخت‌های کامپیوترا^۹ مؤسسه تحقیقات علمی، پشتیبانی از خدمات شبکه‌ای در نگهداری و توسعه منابع اطلاعاتی (جایی و محیط‌های محلی و فراتراز آن، اجرای برنامه‌های الکترونیکی) از جمله: کتاب، نشریه ادواری، محافظت از اطلاعات و منابع اطلاعاتی، ارتقاء سطح تخصص و گسترش تجهیزات منابع اطلاعاتی از جمله سرویس گیرنده‌ها، کامپیوتراهای کارمندان، تجهیزات ارتباطی با اینترنت در شبکه و ...، پشتیبانی از همه سیستم‌های عامل کامپیوترا مثل windows xp, 98, 2000 و حمایت از برنامه‌های آموزش از راه دور^{۱۰} و ... از فعالیت‌های این بخش است.

خدمات اطلاعاتی مرکز^{۱۱}

این مرکز برای ارائه بهتر خدمات اطلاعاتی، برگزاری برنامه‌های آموزشی ویژه (دوره‌های عملی در کارگاهها) می‌پردازد. همچنین دوره‌های آموزشی برای متخصصان اطلاع رسانی جهت

واحدهای سازمانی مستقر در این مرکز^{۱۲}

این مرکز شامل چهار بخش مستقل می‌باشد: ۱. بخش ارائه خدمات اطلاعاتی^{۱۳}: که به صورت پیوسته با مؤسسه تحقیقات علمی کویت در ارتباط است و به آدرس اینترنتی آن مرتبط می‌شود. (www.kisr.edu.kw/isd)

ارائه خدمات اطلاعاتی جهت پشتیبانی از محققان مؤسسه تحقیقات علمی کویت و محققان جامعه علمی کشور، حمایت از پیشرفت‌های نیروهای انسانی در زمینه ارائه خدمات اطلاعاتی، آموزش به مراجعان جهت ارتقای میزان بهره‌وری از منابع اطلاعاتی موجود در مرکز و فراهم کردن امکان دسترسی به منابع اطلاعاتی موجود در مراکز اطلاع رسانی جهان، از

خدمات پشتیبانی از فن اوری اطلاعات و اهداف این بخش می‌باشد.

۲. بخش ارائه خدمات فنی و تکنیکی^{۱۴}: نگهداری و توسعه منابع اطلاعاتی (جایی و محیط‌های محلی و فراتراز آن، اجرای برنامه‌های الکترونیکی) از جمله: کتاب، نشریه ادواری، گزارش‌های فنی، استانداردها، نمایه‌ها، پروندهای ثبت اختراعات و ...، فهرست‌نویسی و سازماندهی منابع اطلاعاتی انگلیسی و عربی مطابق با قوانین کتابخانه کنگره آمریکا و سیستم مارک، نگهداری و روزآمد کردن عملیات و عملکرد کتابخانه خودکار و یکپارچه مرکز اطلاع رسانی، از طریق سیستم مجازی، برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه فراهم اوری و

سازماندهی مواد در سطح ملی، توسعه برنامه‌های اشتراک منابع از جمله اهداء و مبادله با سازمان‌های محلی و بین‌المللی، برگزاری برنامه‌های مشاوره‌ای در راستای تأسیس کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی، اختصاص بودجه برای

این مرکز با هدف فراهم کردن خدمات علمی و فنی برای پشتیبانی و توسعه برنامه‌ها و پروژه‌های مؤسسه تحقیقات علمی کویت^{۱۵} (در اولویت اول) و برآوردن نیازهای علمی و فنی دولت کویت، مراکز علمی، تجاری و صنعتی (در مرحله بعد) با اهداف ذیل تأسیس شده است:

- بهره‌گیری، توسعه و گسترش آخرين و جديدين منابع اطلاعاتي، در حوزه‌های علمي و فني، مطابق با نيازهای محققان فعال در مؤسسه - توسعه، بازيابي و اشاعه اطلاعات علمي و فني در داخل و خارج از مؤسسه، از طریق توسعه برنامه‌هایي که طبق نياز اطلاعاتي سازمان‌ها پایه‌ریزی شده است.

- طراحی برنامه برای سیستم‌های خودکار، جهت پشتیبانی و توسعه خدمات و کارکرد مرکز - ارائه خدماتي همانند کتابخانه مللي، شامل نگهداري انتشارات دولتي، گزارش‌های ساليانه در زمينه‌های علمي و فني مرتبط با اين فعالities، نگهداري و سازماندهi مجموعه منابع اطلاعاتي موجود در کشور (کویت) و قabilite دسترسی منابع جهت استفاده کاربران

- تربیت گروه‌های متخصص و حمایت از کارکنان به منظور تقویت مهارت‌های مورد نیاز، خصوصاً در زمینه فن اوری اطلاعات و کتابداري - گسترش برنامه‌ها و پروژه‌های مشارکتی با سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی و ... .

- فراهم آوري تجهيزات الکترونیکی، فن اوری اطلاعاتی و خدمات روزآمد برای پروژه‌های تحقیقاتی مؤسسه و انجام خدمات مشاوره‌ای در زمینه فن اوری اطلاعات و ایجاد مراکز اطلاع رسانی برای سایر مراکز خصوصی و دولتی

بخش خدمات اطلاعاتی (در این مرکز اطلاع رسانی) منتشر می شود و محتویات آن شامل آخرین اخبار و گزارش ها درباره برخی موضوعات علمی جالب می باشد که به شکل پیوسته قابل مشاهده و استفاده است.

از جمله خدمات پیوسته این مرکز، دسترسی به سایت مقالات علمی *science direct* و راهنمای موضوعی منابع^۶ است که کاربران از طریق آن قادر به شناسایی آخرین نشریه، اخبار، فن آوری اطلاعات مهم راجع به منبع اطلاعاتی موردنظر در موضوعی خاص می باشند.

کتابخانه تخصصی علوم دریایی^۷ و شیلات

در سال ۱۹۷۱ به عنوان کتابخانه وابسته به بخش مستقل خدمات اطلاعات مرکز اطلاع رسانی تأسیس و هدف آن پشتیبانی و توسعه تحقیقات در زمینه ها زیست شناسی دریا، آبزی پروری، ماهیگیری، اقیانوس شناسی و موضوعات مربوط به شیلات و دریا می باشد. این کتابخانه دارای بیش از ۹۵ عنوان نشریه ادواری در حوزه های فوق، بیش از ۱۲۰ عنوان کتاب و تک لگا شت درباره تحقیقات دریایی به شکل های اطلس، دائرة المعارف، راهنمای، دستنامه، کتاب و همچنین برخی منابع کمیاب است. همچنین گزارش های مؤسسه تحقیقات علمی کویت و سازمان ملل و بخش های مختلف آن مثل سازمان خواربار جهانی، یونسکو و ... در اختیار این کتابخانه قرار می گیرد.

نمایه سازی، چکیده نویسی، ارائه گزارش های

این سرویس تنها برای کاربران و اعضاء مؤسسه تحقیقات علمی است. آنها می توانند به شکل چاپی و الکترونیکی اسناد و یا کپی اسناد و مدارک مورد نیاز را دریافت کنند. (البته در این فرآیند، قوانین کپی رایت رعایت می شود).

لینک های قوی^۸

در این مرکز، می توان به طور پیوسته به برخی مراکز و مؤسسات مهم فعال در کویت از طریق برقراری لینک، متصل شد و اطلاعات مورد نیاز را دریافت کرد. برای مثال وزارت آموزش و پرورش، شرکت مخابرات، دانشگاه کویت، انجمن نایبینایان و ... همچنین دسترسی به مجموعه منابع موجود در مرکز اطلاع رسانی علمی و فنی ملی، و پایگاه های اطلاعاتی کتابشناسی مثل سیلور پلاتر^۹، دیالوگ^{۱۰}، پایگاه اطلاعاتی کتابشناسی^{۱۱} کویت، کتاب های الکترونیکی^{۱۲} - که برای کاربران مؤسسه، به صورت تمام متن قابل دسترسی است و در حوزه های شیمی بنیادی، زیست شیمی، دائرة المعارف پلیمر، علوم و تکنولوژی، و ... می باشد - و همچنین دسترسی به نشریات الکترونیکی^{۱۳} بر اساس سیستم القابی عنوانی از جمله خدمات این مرکز اطلاع رسانی است. این نشریات، مربوط به موجودی مراکز اطلاع رسانی و مؤسسه تحقیقات بوده و می توان از مقالات آنها به صورت تمام متن استفاده کرد. ماشینی کردن کتابخانه ها^{۱۴}، مجله کتابداری، ایгла، از جمله نشریات در حوزه کتابداری می باشد. آگهی نامه ها و ابلاغیه های رسمی^{۱۵} که هر سه ماه یکبار، توسط

ارائه خدمات اطلاعاتی بر پایه نیاز و تقاضا را در فعالیت های خود گنجانده است.

خدمات اطلاع رسانی این مرکز شامل: - امکان جستجو در مجموعه کتاب ها، نشریات و گزارش های مرکز و مجموعه های نشریات دانشگاهی کشور، از طریق اوپک^{۱۶} (Opac)

- وجود اطلاعات کتابشناسی در هر موضوعی، نمایه نامه و چکیده نامه بر روی CD-Rom، (این مجموعه کتابشناسی در زمینه های شیمی تحلیلی، مدیریت محیط زیست، صنایع غذایی، علوم زمین شناختی، زیست شناسی دریایی، محصولات نفت خام و ...) می باشد.

- امکان استفاده از راهنمای جستجو در هنگام جستجوی پیوسته کامپیوتري و رایزنی با متخصصان مربوطه در هنگام پیچیده بودن جستجو، از طریق پر کردن تقاضانامه های پیوسته^{۱۷}.

از دیگر خدمات اطلاع رسانی این مرکز، خدمات الکترونیکی میز مرجع^{۱۸} است. سوال کاربر در خصوص مرجع موردنظر را می توان به شکل الکترونیکی برای کتابدار مرجع فرستاد، او سوال کاربر را به آدرس پست الکترونیکی ارسال می کند. همچنین امکان جستجو از پایگاه های اطلاعاتی و یا منابع اطلاعاتی که در اتصال و لینک با این مرکز هستند امکان پذیر است. استفاده از تلفن برای انعکاس سوال کاربر به کتابدار مرجع و یا مراجعه حضوری در تمامی روزهای هفته به میز مرجع راه های دیگری برای پاسخگویی است.

خدمات آگاهی رسانی جاری^{۱۹}

متخصصان اطلاع رسانی، برای آگاهی و روز آمد کردن مراجعان از انتشارات و اخبار در حوزه های مرتبط موضوعی، چکیده مطالب و فهرست مندرجات آنها را به شکل منظم (البته فقط برای مراجعان مؤسسه تحقیقات علمی) تهیه و در اختیار شان قرار می دهند. همچنین برای آگاهی از منابع اطلاعاتی موضوعی می توان در راهنمای موضوعی منابع^{۲۰} به جستجو پرداخت. خدمات آگاهی رسانی به شکل چاپی و الکترونیکی می باشد.

تحقیقاتی مؤسسه و انتشارات آن، از دیگر فعالیت‌های این کتابخانه است که از طریق شبکه اطلاعاتی موجود در آن، می‌توان به صورت پوسته از منابع مرجع، خدمات مشاوره‌ای و کتابشناسی‌ها (البته در حوزه موضوعی این کتابخانه) استفاده کرد.

مؤسسه تحقیقات علمی کویت (KISR)

Kuwait Institute for Scientific Research
مؤسسه تحقیقات علمی کویت در ۱۹۶۷ توسط شرکت نفت عربی^{۲۰} و در اجرای تعهداتی که این شرکت در چارچوب موافقتنامه فی مابین با دولت کویت بر عهده گرفته بود، تأسیس و در جهت انجام تحقیقات خاص علمی و کاربردی در سه حیطه نفت خام (پترولیوم^{۲۱})، کشاورزی صحراء^{۲۲} و زیست‌شناسی دریا^{۲۳} شروع به فعالیت کرد. مهمترین اهداف این مؤسسه، انجام تحقیقات علمی و کاربردی در حوزه علوم مرتبط با صنعت، انرژی، کشاورزی و اقتصاد ملی و همکاری با دولت در سیاستگذاری تحقیقات علمی کشور، کمک به پیشرفت صنعت ملی و تحقق مطالعات مربوط به حفظ و نگهداری محیط زیست، منابع طبیعی و ثروت کشور مثل منابع آب و انرژی است. در این راستا، این مؤسسه موظف به انجام تحقیقات علمی و فنی برای مؤسسات خصوصی و دولتی در کویت، کشورهای حاشیه خلیج و جهان عرب می‌باشد.

ساختار سازمانی این مؤسسه بسیار گسترده و قابل توجه و نیروی انسانی فعال و کارآمدی در آن به فعالیت می‌پردازند. از جمله بخش‌های سازمانی این مؤسسه، اداره برنامه‌ریزی^{۲۴}، اداره بازاریابی و مدیریت پروژه‌ها^{۲۵}، بخش پژوهش‌های تکمیلی^{۲۶} و ارائه خدمات عمومی و فنی، امور مالی^{۲۷}، آزمایشگاه مرکزی^{۲۸}، روابط عمومی و انتشارات^{۲۹} و از همه مهمتر مرکز اطلاع‌رسانی علمی و فنی می‌باشد. بنابراین مدیر مؤسسه^{۳۰}، دستاوردهای حاصل، بسیار مؤثر و ستودنی بوده و امروزه با استفاده از ساختار مدرنیزه، مرکز در برنامه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی شرکت می‌کند.

قالب کلی برنامه

این برنامه استراتژیک، بر روی سه موضوعی بهبود روابط مشتریان مؤسسه و ... می‌باشد.

به آنها پرداخته شود متمرکز است. این سه موضوع سایر مؤلفه‌های اقتصاد ملی و تلاش در جهت تحقق اهداف اقتصادی، فنی، علمی و آگاهی‌رسانی به دولت درباره مسائل و مباحث علمی، و نیز:

- هدایت تحقیقات علمی و پژوهشی که پیشرفت صنعت ملی را در بر داشته باشد و باعث تسهیل در امر حفظ و نگهداری محیط زیست نیز بشوند، تشویق دولت در حمایت از تحقیقات علمی، بهویژه قوت بخشیدن به روح تحقیق در جوانان کویت، مطالعه، شناسایی و کشف منابع ملی و طریقه استخراج آنها (مثل آب و انرژی) و کشف راههای بهبود وضعیت کشاورزی و توسعه منابع آبی، ارائه خدمات مشاوره‌ای علمی، فنی و تحقیقاتی به دولت و مؤسسات ملی، تبادل اطلاعات و برقراری ارتباط دوطرفه، پاسازمانها و مؤسسات تحقیقاتی در سطح بالا و بخش‌های علمی و فنی در کویت و سایر نقاط جهان، از دیگر اهداف آن می‌باشد.

پژوهش‌های تحقیقاتی

فهرست برنامه‌های تحقیقاتی و توسعه‌ای این مؤسسه به تفکیک پژوهش‌های « تکمیل شده^{۳۱} »، « در حال انجام^{۳۲} » و « پژوهش‌های پیش‌بینی شده^{۳۳} » برای آینده، از طریق اینترنت در دسترس علاقمندان قرار می‌گیرد در این فهرست عنوان طرح، کد مربوطه، تقسیم‌بندی موضوعی آن، زمان شروع و خاتمه و همچنین چالش‌های جدیدی مواجه شده است. ورود علوم نام کارفرما (سفارس دهنده) به اختصار درج شده است. از جمله این مشتریان می‌توان شرکت‌های معتبری چون شرکت خدماتی کشاورزی عربی، کمیته بانک‌های کویت، آزانس بین‌المللی انرژی اتمی، شرکت نفت خام ملی کویت، وزارت نفت، وزارت صنایع دفاع، وزارت آموزش و پرورش، وزارت بهداشت عمومی و ... را نام برد.

فعالیت‌های اجتماعی مؤسسه^{۳۴}

این مؤسسه علاوه بر انجام خدمات تحقیقاتی و مطالعات علمی و فنی، به فعالیت‌های جانبی متعددی نیز می‌پردازد. از جمله تهیه کارت پستال و عکس‌های زیبا، برگرفته از فعالیت‌های بخش‌های مختلف مؤسسه و مناظر طبیعی که به عنوان هدیه به میهمانان مؤسسه و ملاقات

■ اهداف مؤسسه تحقیقات علمی کویت
گسترش تحقیقات علمی و کاربردی، بهویژه

1. Kuwait Institute for Scientific Research (KISR)
 2. NSTIC's organizational units
 3. Information services Department (ISD)
 4. Technical Services Department (TSD)
 5. Systems Development Department (SDD)
 6. integrated management information system
 7. Kuwait Geographic Information Center (KGIC)
 8. Computer Technology and communication Department (CTCD)
 9. Computation infrastructure
 10. Video conferencing distance learning
 11. NSTIC information services
 12. Online public Access catalogue —> (Opac)
 دسترسی پیوسته به فهرست همگانی
 13. Online query
 14. Refrence Desk services
 15. Current Awareness services (CAS)
 16. Subject Resource Guide
 17. Document Delivery System
 18. Hot Link
 19. Silver Platter
 20. Dialoge
 21. Kuwait bibliographic database
 22. e-books
 23. e-journals
 24. Library computing
 25. information service Bulletin
 26. Subject Resource Guide
 27. Marine Fisheries Library
 28. نیاور می شود اداره شرکت نفت عربی کویت رایک شرکت زاپنی به عهده دارد.
 29. Petroleum
 30. desert agriculture
 31. Marine biology
 32. office of planning
 33. office of Marketing project management
 34. Technical General services physical project Department
 35. Finance Division
 36. Central Analytical Laboratory (CAL)
 37. Div. of public Relations publications
 38. Dr. Abdulhadi Al-otaibi
 40. Core Activities
 41. Research and Development
 42. Scientific Technical consultancy
 43. Human Resources Development
 45. Completed projects
 46. ongoing projects
 47 anticipated projects
 48. KISR society
 49. Department of Advanced System
 50. Video conferencing
 51. KISR training
 52. Manpower Development Department
 53. Career Development planning section
 55. Knowledge management project

کنندگان تقدیم می شود. همچنین بروشورهای راهنمای در قطع کوچک در زمینه موضوعات چالش برانگیز در کویت مثل طریقه صحیح مصرف آب رایج در کشور (به زبان‌های مختلف) تهیه و به مدارس، هتل‌ها، منازل، مؤسسات دولتی و . . . به زبان‌های ارسال می شود. بخش سیستم پیشرفته (DAS)،^{۳۰} بخشی از فعالیت‌های خود را کمک به مقاضیان از طریق فنون پیشرفته رایانه‌ای و برنامه‌های توسعه یافته نرم‌افزاری می کند. همچنین بریل این مؤسسه دارای بخش فرا رسانه‌ای است که درباره مباحث و موضوعات خاص به ارائه مقاله، گزارش‌های منظم و بخش فیلم می پردازد.

یکی دیگر از فعالیت‌های فوق برنامه این مؤسسه برگزاری کنفرانس‌های از راه^{۳۱} دور است. در این طرح‌ها افراد در موقعیت‌های جغرافیایی دور نسبت به هم می‌توانند بدون صرف هزینه و زمان بدون هیچ مشکلی در این کنفرانس‌های کارآمد و مباحث آنها شرکت جسته و بهره ببرند.

دوره‌های آموزشی در مؤسسه تحقیقات علمی^{۳۲}

مؤسسه تحقیقات علمی، در روند پیشرفت‌های فنی و علمی و همچنین توسعه اجتماعی و اقتصادی کویت نقش مؤثری دارد. از همین رو به برگزاری کلاس‌های آموزشی برای دانش‌آموzan دیبرستان و دانشجویان می‌پردازد و تشویق نسل جوان به پژوهش را جزء برنامه‌های اولیه خود می‌داند.

بخش توسعه نیروی انسانی از زیر مجموعه‌های واحد آموزش^{۳۳} است. هدف این بخش، توسعه و تقویت توانایی‌های کارکنان مؤسسه از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی رایانه، مدیریت و برنامه‌های علمی و فنی است. بخش برنامه‌ریزی^{۳۴} و توسعه مشاغل یکی دیگر از واحدهای آموزشی این مؤسسه است که برنامه‌های توسعه‌ای کارمندان را به شکل سالانه تدوین و نیازهای آنها را شناسایی می‌کند و در راستای گسترش مشاغل برای آنها می‌کوشد. تدوین دوره‌های آموزشی ضمن خدمت به شیوه درون سازمانی توسط محققان و متخصصان خود سازمان صورت می‌گیرد.

طرح مدیریت دانش^{۳۵}

هدف از اجرای این طرح توانمند ساختن کارکنان مؤسسه در تحصیل دانش و اشاعه آن در میان سایر کارکنان، توسعه سیستمی کارآمد جهت ارائه دانش به گروه کاربران، ایجاد فرآیندی جهت پرورش، خلق و ابداع دانش و نهایتاً طراحی و گسترش سیستمی که با استراتژی حرفه‌ای مؤسسه مطابقت داشته و در یک راستا قرار بگیرد و بتواند به تغییرات سازمانی و فرهنگی نیز پاسخگو باشد. از دیگر مزایای بهره‌گیری از این پروژه در مؤسسه، کمک به کارمندان مؤسسه در تشخیص دانسته‌های خود، قوت بخشیدن به سرمایه‌های ذهنی و علمی و شناخت وضعیت و بهبود آن، حذف عملیات تکراری و اضافی در سازمان، کمک به کارمندان در جهت پیشگیری از خطاها تکراری در زمان انجام طرح‌های تحقیقاتی همسان، کوتاه کردن چرخه زمانی در هنگام اشاعه اطلاعات سازمان، بالا بردن بدعوهای و نوادری‌ها و کمک به تصمیم‌گیری آسانتر می‌باشد.